

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

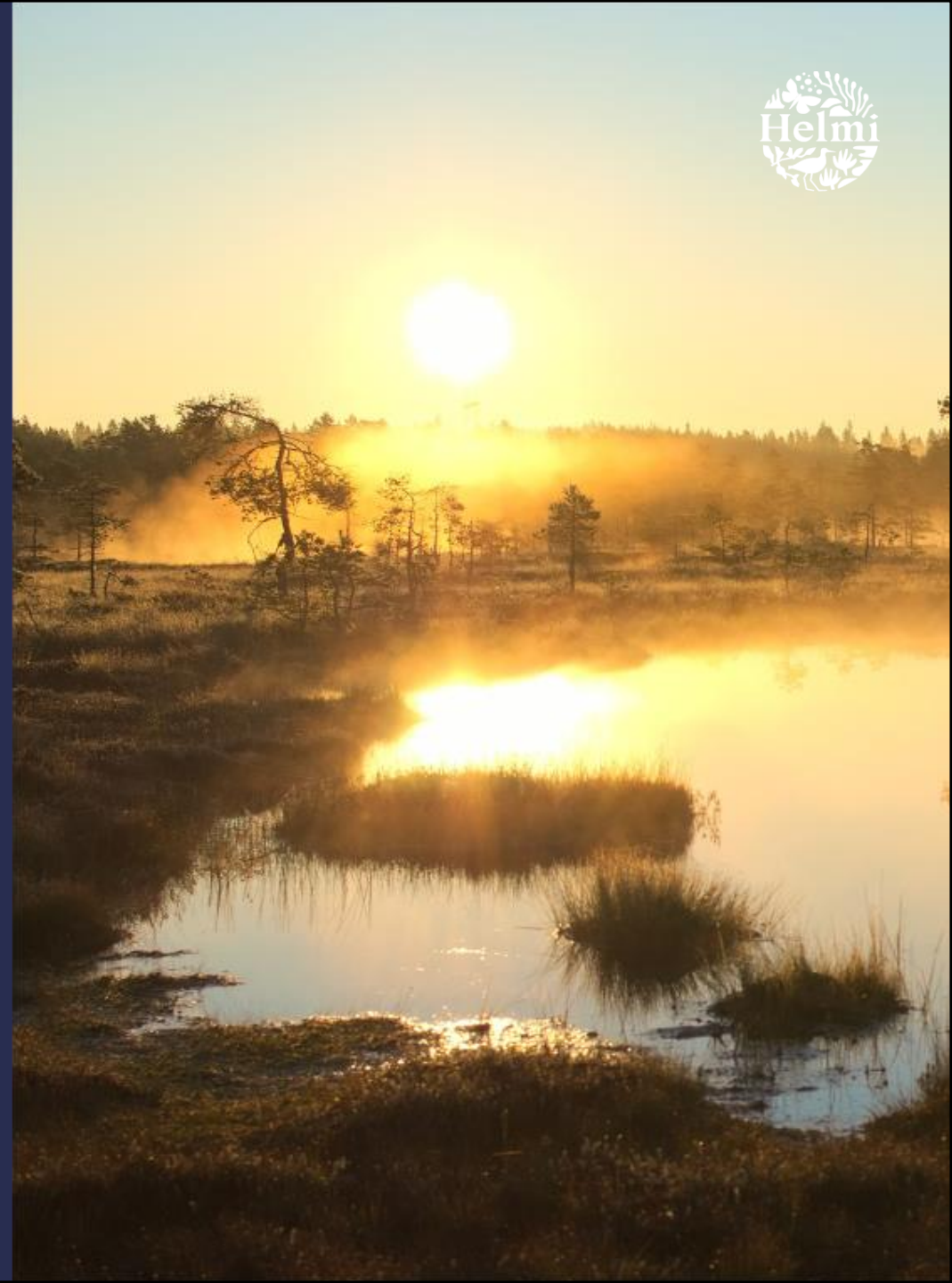

Kunta- ja Järjestö -Helmi

Tommi Hautala ja Niina Vähätalo
Uudenmaan ELY-keskus

Taustaa

- Osa Helmi-ohjelmaa, jonka tavoitteena on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen
- Kunta- ja Järjestö-Helmi -avustuksen avulla saadaan kasvatettua toimijajoukkoa ja ohjelman vaikuttavuutta
- Ensimmäinen Kunta-Helmi –hakukierros oli vuonna 2020 Ympäristöministeriön hoitamana
- Aiemmat Kunta- ja Järjestö-Helmen hakukierrokset ovat olleet syksyllä 2021 ja syksyllä 2022 (Uudenmaan ELY-keskus)
- Ympäristöministeriön harkinnan mukaan hakukierroksia vuoteen 2030 asti
- **Vuoden 2024 haku avoinna 2.1.-31.1.2024, toteutusaikaa myönteisestä päätöksestä lokakuun 2025 loppuun**

Kenelle?

kunnat, kuntayhtymät, muut
kuntaomisteiset toimijat

yhdistykset ja säätiöt

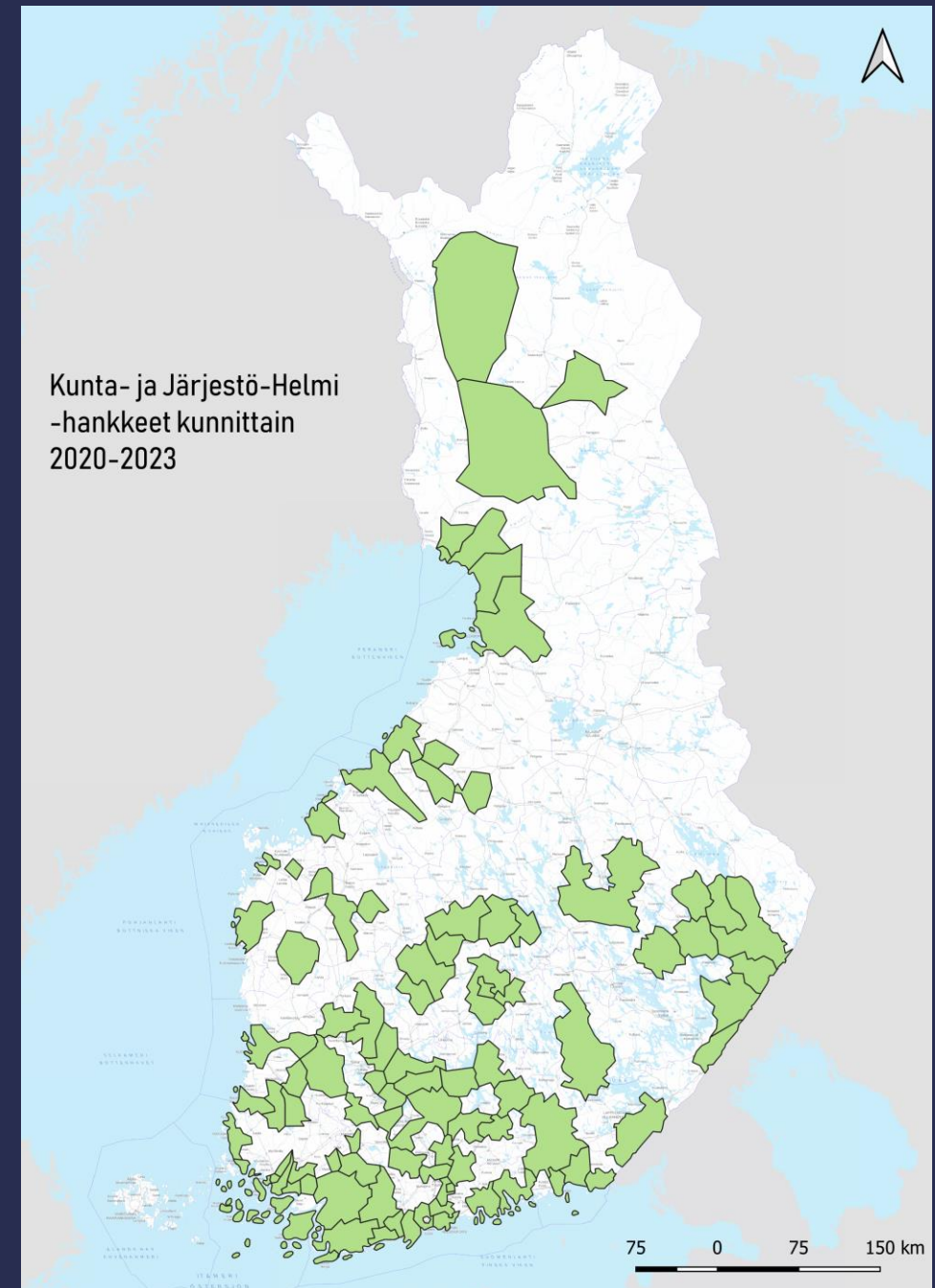
yhteisten vesialueiden osakaskunnat sekä
näiden yhteenliittymät eli kalatalousalueet

konsortiot

Aikaisemmat vuodet

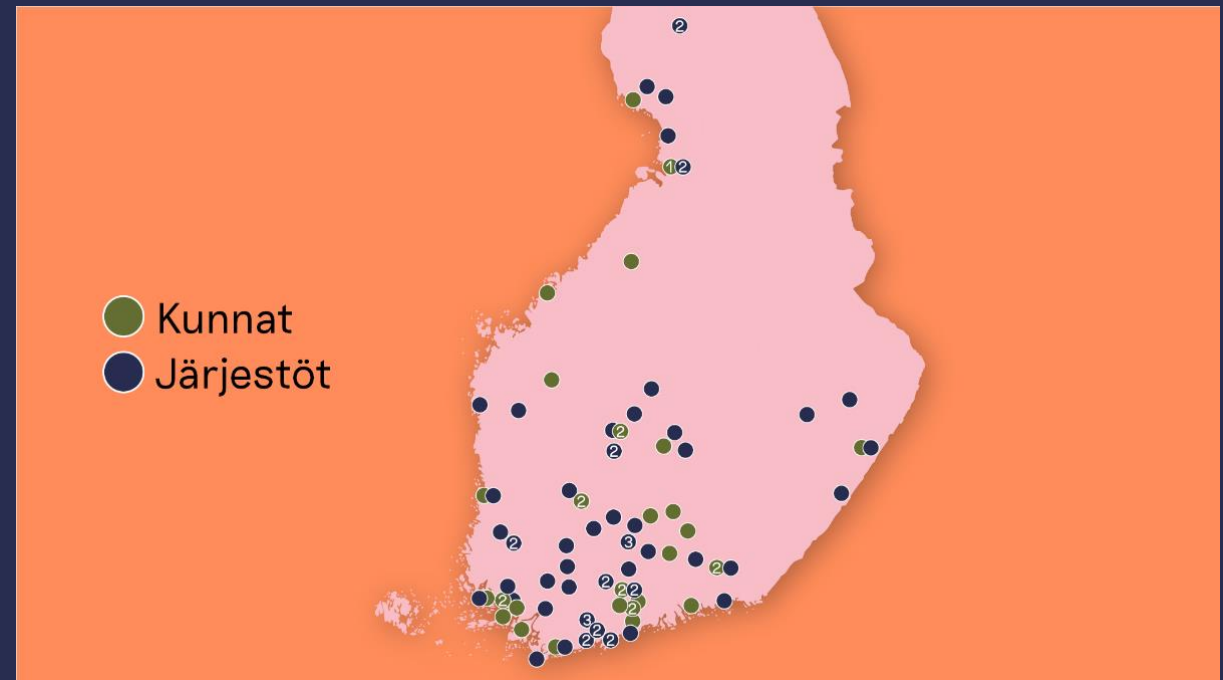
- Kunta- ja Järjestö-Helmi –avustushaun kautta on rahoitettu vuodesta 2020 alkaen 144 kuntien ja järjestöjen hanketta, 79 eri kunnan alueella
- Hankkeita on avustushaun kautta rahoitettu yhteensä 7,46 miljoonalla eurolla
- Toistaiseksi Savo ja Kainuu jääneet hieman paitsioon

2021 hakukierros

- Haku oli auki 22.10.-30.11.2021
- Päätökset hakemuksiin tehtiin keväällä 2022
- 66 hakemusta, joista myönteisen avustuspäätöksen sai 60 hakemusta.
- Hakijat:
 - Kuntia 33
 - Järjestöjä 27
 - Konsortioita 14
- Kokonaiskustannuksiltaan pienin hanke 1 242€ ja suurin 735 000€

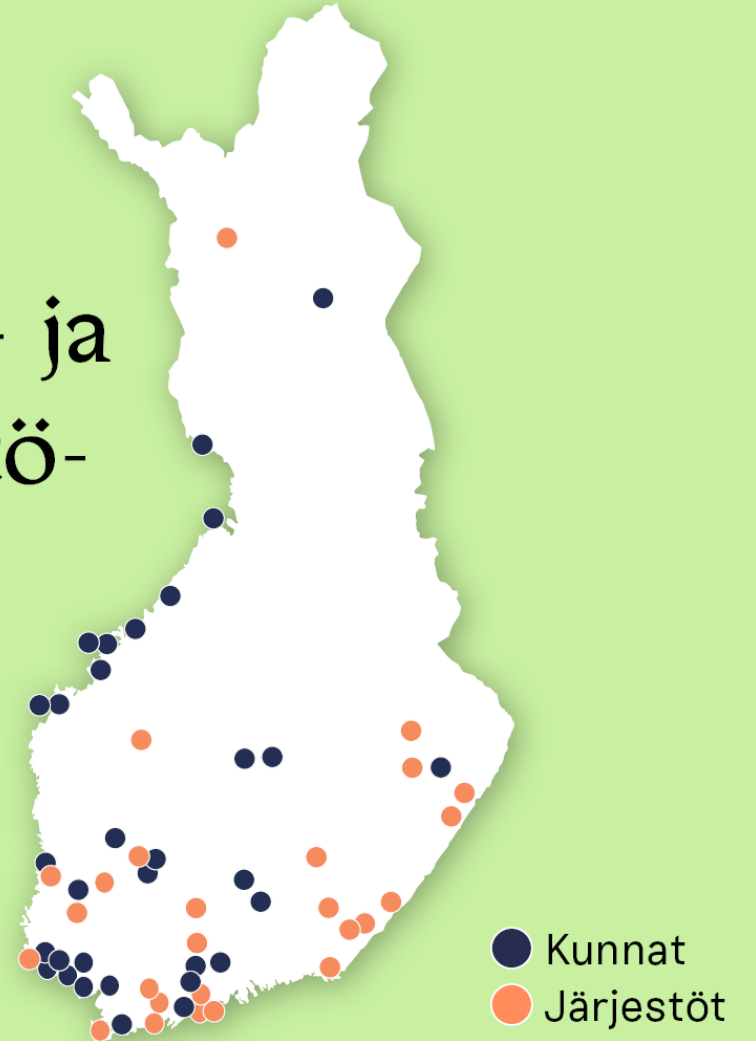
2022 hakukierros

- Haku oli auki 18.10.-30.11.2022
- Päätökset hakemuksiin tehtiin keväällä 2023
- 59 hakemusta, joista myönteisen avustuspäätöksen sai 46 hakemusta.
- Noin puolet hakijoista kuntia, noin puolet muita
- Kokonaiskustannuksiltaan pienin hanke 4 000 € ja suurin 558 315 €
- Yhteensä avustusta myönnettiin 3 839 474,79 euroa

Kunta- ja Järjestö- Helmi

2023

Kuinka paljon?

- Avustus ja sen prosentti harkinnanvarainen
- Enintään 80% hyväksyttävistä kustannuksista
- Erityisestä syystä 95%, esimerkiksi:
 - merkittävä vapaaehtoistyön määrä
 - tarve kiireellisille hoitotoimille, esimerkiksi uhanalaisen lajin elinympäristön kiireellisen kunnostamisen tarve
- Yhteensä avustusta jaossa noin 3 miljoonaa euroa

Hankkeiden aikataulu 2024-2025

Kevät
2024

- Haku avoinna tammikuun ajan
- Päätökset arviolta maaliskuussa

Syksy
2024

- Pakollinen välimaksatus marraskuussa vuonna 2024 syntyneistä kuluista

Syksy
2025

- Hankkeet valmistuvat lokakuun lopussa, loppumaksatus marraskuussa

Minkälaisiin toimenpiteisiin?

- Konkreettisiin ennallistamis-, kunnostus ja hoitotoimiin elinympäristöjen tilan parantamiseksi
- Kartoituksia, suunnitelmia ja lupaprosesseja silloin, kun konkreettiset toimet edellyttävät niitä
- Viestinnän toimenpiteitä hankkeen tulosten ja ratkaisujen levittämiseksi laajempaan käyttöön
- Suojaavien rakenteiden tekeminen arvokkaan luonnon suojaamiseksi, ei virkistyskäytön rakenteisiin

Hakijan muistilista hakemukseen

- Hakemus laaditaan sähköisesti Aluehallinnon asiointipalvelussa
 - tunnistautuminen suomi.fi –[valtuuksilla](#), käyttöoikeudet kuntoon
- Huolellisesti täytetty hakemus sisältää pakollisten kenttien lisäksi liitteinä ainakin:
 - hankkeen suunnitelma (tausta, toteuttamistapa, aikataulu, tavoitteet jne.)
 - hankkeen kustannusarvio, rahoitussuunnitelma ja kustannuserittely
 - maanomistajien suostumukset ja muiden mahdollisten lupien tilanne
 - toimenpiteiden esittäminen kartalla
- **Avustettavia kustannuksia voi syntyä vasta mahdollisen myönteisen päätöksen jälkeen!**
- Kaikki tieto löytyy Kunta- ja Järjestö-Helmin verkkosivuilta löytyvästä hakuohjeesta

Hakemusten arviointi

- 1) Toimien tavoitteen asettelu ja soveltuvuus Helmi-ohjelman tavoitteisiin
- 2) Kustannusarvio suhteessa odotettuihin tuloksiin ja toimien realistinen toteutettavuus
- 3) Toimien vaikuttavuus ja vaikutusten turvaaminen; jatkohoidon ja seurannan järjestäminen
- 4) Laajat ekologiset kokonaisuudet
- 5) Toimintamallien laajempi hyödynnettävyys ja alueellinen vaikuttavuus, ml. hakijakonsortiot

Vuoden 2024 hakukierroksessa huomioitavia asioita

- Hankkeelle voidaan lukea eduksi, mikäli hanke
 - kohdistuu Helmi-keskittymän läheisyyteen
 - on mahdollisimman toteutusvalmis
 - painottuu kustannuksiltaan konkreettisiin hoitotoimenpiteisiin
- Maanomistajien suostumukset oltava hakemusta jätettäessä

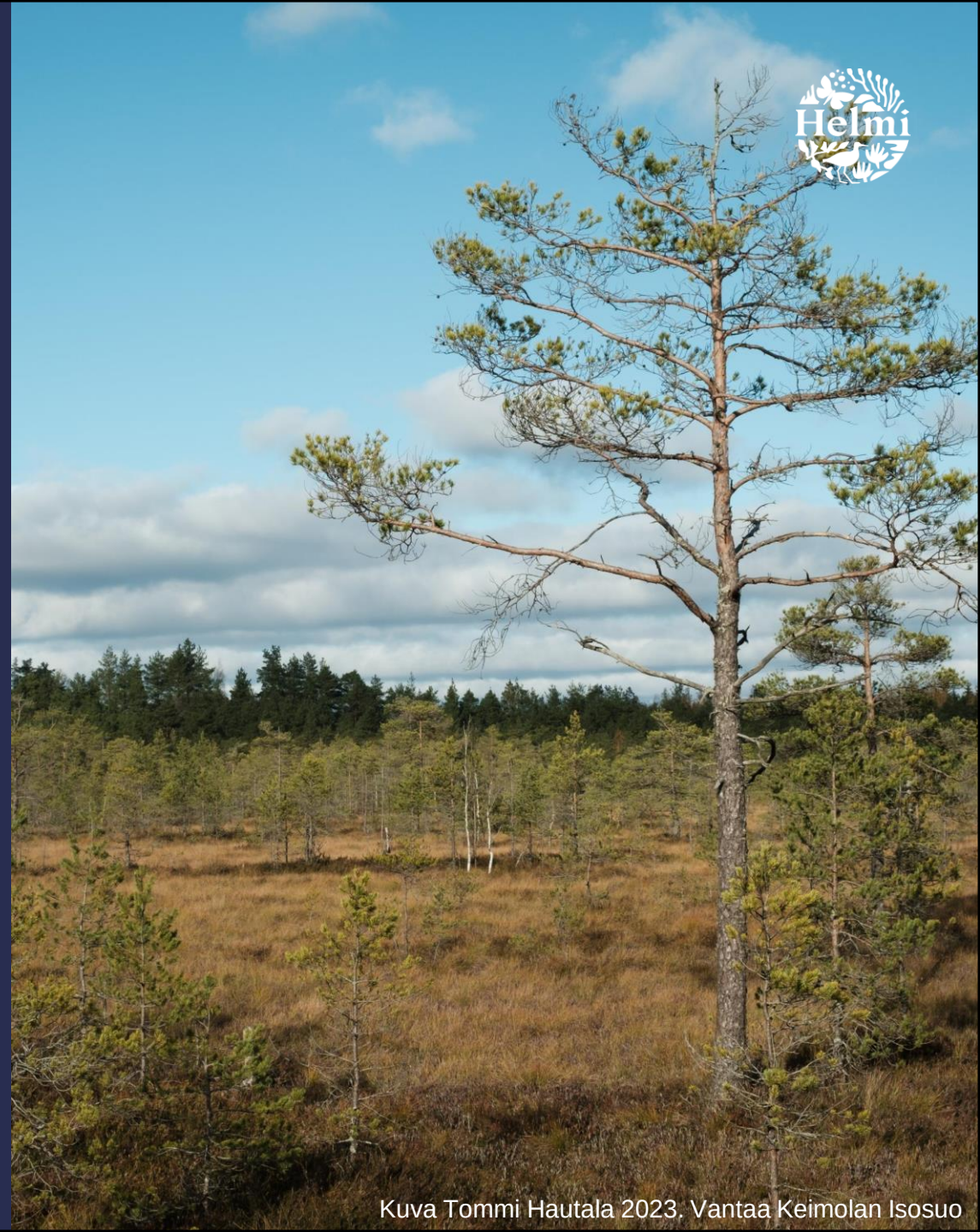
Hakuteemat

- Soiden ennallistaminen
- Lintuvesien ja kosteikkojen kunnostaminen ja hoito
- Perinnebiotooppien kunnostaminen ja hoito
- Metsäisten elinympäristöjen hoito
- Pienvesien ja rantaluonnon kunnostaminen

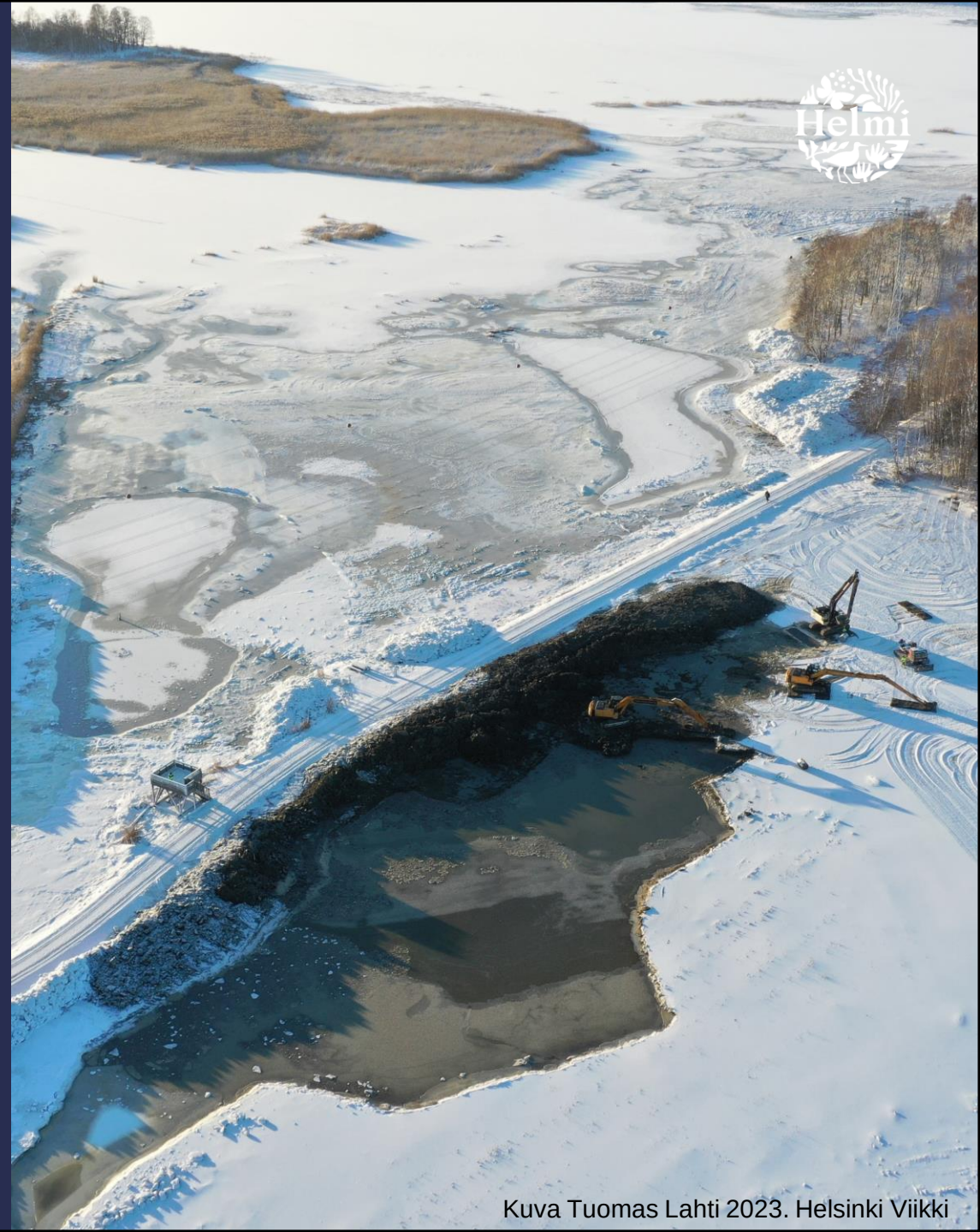
Soiden ennallistaminen

- Ennallistamistoimet (patoaminen, ojien täyttö, puuston harvennus ym.)
- Suojelualueilla toimittaessa hakkuista saatavat tulot tulee kokonaisuudessaan sisällyttää hankkeen kustannuslaskelmaan
- Suojelualueiden ulkopuolella mahdollinen puuston poisto rajataan hankkeen ulkopuolelle

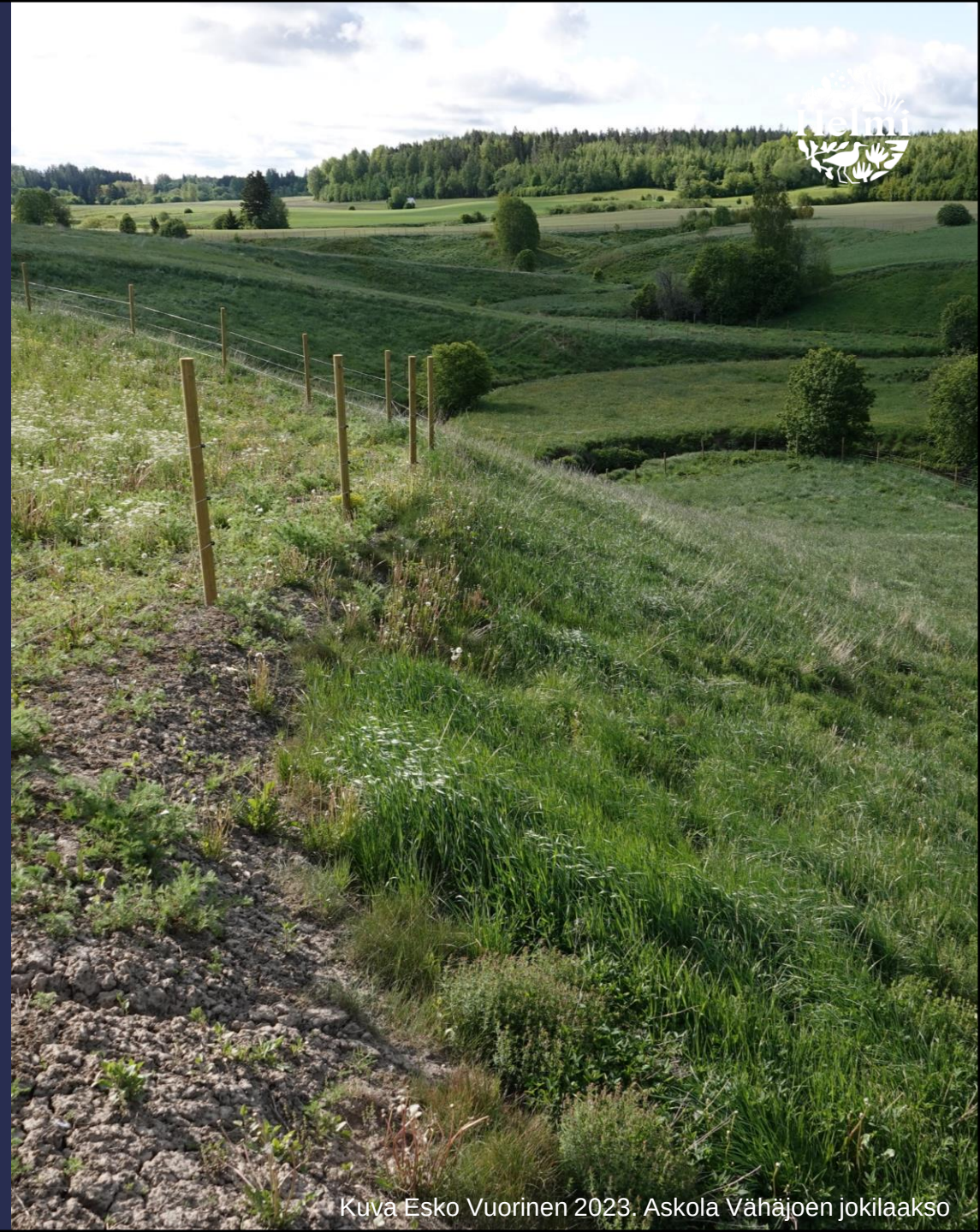
Lintuvesien ja kosteikkojen kunnostaminen ja hoito

- Hankkeet voivat kohdistua SPA-alueille ja muille arvokkaille suojelualueiden lintuvesille
- Myös suojelualueiden ulkopuolisille alueille, jolloin kohteen tulee sijoittua arvokkaan lintuveden välittömään läheisyyteen tai Helmi-keskittymälle
- Suojelualueiden ulkopuolisia kosteikkoja koskevat tarkat ehdot
- Ei hulevesikosteikoihin, ellei olemassa olevia arvoja

Perinneympäristöjen kunnostaminen ja hoito

- Ei saa syntyä päällekkäisyyttä muiden tukien kanssa
- Laiduntamisesta ei saa periä vuokraa
- Perinnebiotoopeiksi ei lueta perustettuja tai perustettavia niittyjä tai ketoja, joiden kasvillisuus on syntynyt siemeniä kylvämällä tai istuttamalla
- Hankkeella voidaan kunnostaa kuitenkin myös uuselinympäristöjä, joille on kehittynyt arvokas perinnebiotooppien tai paahdealueiden eliölajisto. Tällaisia voivat olla esimerkiksi ratapihat, pientareet, lentokentät ja hiekanottoalueet

Metsäisten elinympäristöjen hoito

- Vain suojelualueilla
- Mahdolliset puunmyyntitulot vähennetään hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista
 - Esimerkiksi hankkeen kustannukset 100 euroa – puunmyyntitulot 20 euroa = avustusta maksetaan 80 eurolle

Pienvesien ja rantaluonnon kunnostaminen

- Helmi-ohjelman mukaiset pienvesikohteet; purot ja norot, lähteet, lähteiköt ja tihkupinnat, fladat ja kluuvijärvet sekä näiden esiasteet, sekä pienet, monimuotoisuudeltaan arvokkaat lammet
- Rantaluontokohteita ovat esimerkiksi hiekkarannat, rantavyöhykkeen yläpuoliset kedot, dyynit ja rantaniityt. Myös sisävesien hiekkarantoja

Vieraslajit ja pienpetopyynti

- Haitallisia vieraslajeja pyritään torjumaan kaikilla kohteilla, joilla tehdään muita ennallistamis- ja kunnostustoimia
- Jos vieraslaji on monimuotoisuudeltaan erityisen arvokkaan, uhanalaisen luontotyypin tai lajiesiintymän ainoa uhkatekijä, voidaan sen torjunta tehdä ilman muita kunnostustoimia
- Avustus voidaan myöntää vieraspetopyyntiin, mikäli pyyntien toimet liittyvät laajoihin kunnostussuunnitelmiin tai kohdentuvat tärkeille lintualueille

